

KARTA KURSU

rok akademicki 2024/2025

Kierunek: Psychologia

Tryb prowadzenia studiów: studia stacjonarne

Stopień: studia jednolite magisterskie

Rok: II

Semestr: III (zimowy)

Nazwa	Psychologia Społeczna
Nazwa w j. ang.	Social Psychology

Koordinator	Prof. dr hab. Eva Sollárová	Zespół dydaktyczny
		Prof. dr hab. Eva Sollárová
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Wiedza: Celem kursu jest zapoznanie uczestników z terminologią i podstawowymi prawidłowościami reprezentującymi aktualny stan wiedzy z zakresu psychologii społecznej, a także z klasycznymi eksperymentami i wybranymi koncepcjami.

Umiejętności: Student potrafi rozpoznawać na wczesnym etapie zagrożenia wynikające z procesów stereotypizacji i uprzedzeń międzygrupowych oraz manipulacyjnych technik wywierania wpływu na decyzje i zachowania jednostki. Zakłada to pogłębienie umiejętności monitorowania swoich procesów psychicznych oraz kontrolowania zniekształceń poznawczych i bezrefleksyjnego reagowania na zachowania innych osób, zarówno w relacjach interpersonalnych, jak i w kontekście grupy oraz w relacjach międzygrupowych.

Kompetencje społeczne: Celem praktycznym jest uwrażliwienie uczestników na wpływ sytuacji społecznych na przebieg procesów poznawczych, emocjonalno-motywacyjnych i decyzyjnych jednostki.

Warunki wstępne

Wiedza	
Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 – Student zna podstawowe pojęcia z zakresu psychologii społecznej i metodologii badań psychologicznych, a w szczególności badań eksperymentalnych.	W01, W03, W08
	W02 – Student dysponuje wiedzą na temat relacji psychologii społecznej wobec innych nauk humanistycznych a w szczególności wobec socjologii.	W01, W08,
	W03 - Student ma wiedzę na temat klasycznych eksperymentów z psychologii społecznej, dotyczących dysonansu poznawczego, konformizmu i wpływu społecznego czy udzielania pomocy ofiarom napaści czy wypadku, etc. Ma wiedzę na temat przebiegu eksperymentu i uzyskanych wyników.	W01, W08,
	W04 - Student dysponuje wiedzą na temat poznawczo-motywacyjnych mechanizmów niektórych zjawisk społecznych, takich jak dysonans poznawczy, atrybucja przyczyn zachowań, powstawanie uprzedzeń i stereotypów, automatyczne vs kontrolowane przetwarzanie informacji w trakcie spostrzegania zdarzeń oraz ludzi.	W01, W08, W013

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 - Student potrafi adekwatnie dobierać odpowiednią do założonego celu treść i formę komunikatów społecznych, wykorzystując wiedzę o psychologicznych regułach i technikach wpływu społecznego.	U05, U010
	U02 – Student potrafi trafnie analizować uwarunkowania zjawisk społecznych i zachowań grupowych w oparciu o znajomość mechanizmów z zakresu psychologii społecznej (przykładowo: normatywny i informacyjny wpływ społeczny, posłuszeństwo wobec autorytetu etc.).	U06
	U03 – Student potrafi samodzielnie analizować informacje z zakresu psychologii z wykorzystaniem różnych źródeł.	U02

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	<p>K01 – Student rozumie potrzebę skutecznej komunikacji i współpracy z otoczeniem w zawodzie psychologa.</p> <p>K02 - Student jest świadomy ograniczeń związanych z badaniami prowadzonymi w ramach psychologii społecznej oraz etycznych aspektów ich prowadzenia;</p>	<p>K04, K03</p> <p>K01, K06</p>

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	30			30							
60											

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się hybrydowo – wykłady prowadzone są w formie zdalnej w trybie synchronicznym za pomocą platformy MS Teams, a ćwiczenia realizowane są w trybie stacjonarnym.

Wykład o charakterze informacyjno-problemowym z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej, a także wykład interaktywny.

Ćwiczenia – praca w małych grupach, elementy empirii (proste eksperymenty dla celów poglądowych), dyskusja, gry dydaktyczne, burza mózgów, prezentacja projektów grupowych.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E-learning	Grydydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Pracalaboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Pracapisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium
W01							x	x				x	x
W02								x				x	x
W03		x						x				x	x
W04		x					x	x				x	x
U01		x					x	x					
U02		x						x				x	x
U03								x					
K01							x	x					
K02							x	x					

Kryteria oceny	<p>Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest obecność i merytoryczny udział (odwołujący się do znajomości odpowiedniej literatury) w zajęciach, aktywne uczestniczenie w przygotowaniu projektu grupowego przygotowanego w oparciu o wiedzę zdobytą w trakcie trwania kursu oraz uzyskanie wyniku co najmniej 60%+1 poprawnych odpowiedzi podczas kolokwium zaliczeniowego. Kolokwium będzie przeprowadzone w formie testowej. W trakcie kursu dopuszczalne są 4 godziny dydaktyczne nieobecności na ćwiczeniach, każda kolejna nieobecność musi zostać zaliczona po indywidualnym kontakcie z prowadzącym.</p> <p>Warunkiem zaliczenia egzaminu jest poprawna odpowiedź na co najmniej 60%+1 pytań zamkniętych; progi punktowe przy ocenach wyższych niż dst. (3) będą uzależnione od rozkładu wyników w grupie.</p>
----------------	---

Uwagi

Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunek: Psychologia.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

WYKŁADY:

1. Przedmiot i podstawowe podejścia w psychologii społecznej: perspektywa poznawcza, motywacyjna, behawiorystyczna, społeczno-kulturowa i ewolucjonistyczna.
2. Metody badań w psychologii społecznej. Metody obserwacyjne (w tym analiza wytworów) oraz korelacyjne. Obszary zastosowań, zalety i ograniczenia.
3. Eksperyment laboratoryjny i naturalny jako podstawowa metoda psychologii społecznej. Niektóre zasady projektowania i przeprowadzania eksperymentów; przykłady „kroczących” badań eksperymentalnych.
4. Spostrzeganie społeczne a ukryte teorie osobowości. Wnioskowanie o przyczynach ludzkich zachowań: rodzaje atrybucji, podstawowy błąd atrybucji.
5. Społeczne i podmiotowe źródła samooceny. Różne aspekty ja (realne, idealne, powinnościowe). Ja niezależne vs Ja współzależne a różnice międzykulturowe.
6. Motywacyjne funkcje samooceny: jej rola w podejmowaniu lub unikaniu aktywności związanych z subiektywnym sukcesem lub porażką; zmiana obrazu siebie (poczucia własnej tożsamości) jako warunek wszelkich istotnych zmian.
7. Heurystyczne przetwarzanie informacji jako źródło błędów i zniekształceń poznawczych (heurystyka dostępności, reprezentatywności, złudzenie wsteczne, błąd koniunkcji).
8. Efekt fałszywej zgodności (False Consensus Effect, FCE) i jego uniwersalność. Niektóre interpretacje, niektóre konsekwencje psychologiczne i społeczne.
9. Koncepcja dysonansu poznawczego L. Festingera i jego mniej oczywiste konsekwencje (dążenie do spójności własnych zachowań, przekonań i deklarowanych poglądów, procesy postdecyzyjne, etc.).
10. Społeczne konteksty dehumanizacji i teoretyczne problemy związane z rozumieniem i wyznaczaniem granic „natury ludzkiej”.
11. Eksperyment więzienny Ph. Zimbardo i jego aktualność społeczna. Efekt Lucyfera.
12. Badania eksperymentalne nad tzw. infrahumanizacją. Uniwersalność kategorii „swoi i obcy” a paradygmat grup minimalnych.
13. Antropomorfizacja - nadmiar humanizmu czy kompensowanie dehumanizacji? Korelaty i konsekwencje uczłowiczania pozaludzkich istot i obiektów.
14. Wolność (autonomia) jako wartość, czyli J. Brehma koncepcja reaktancji. Zasada niedostępności dóbr w ujęciu R. Cialdiniego a reaktancja.
15. Dwuznaczność autorytetów, czyli eksperyment S. Milgrama i posłuszeństwo wobec autorytetów

ĆWICZENIA:

1. Psychologia społeczna a nauki pokrewne. Wpływ społeczny jako element zainteresowania psychologii społecznej na przykładzie klasycznych eksperymentów oraz kampanii społecznych.
2. Komunikacja interpersonalna w procesie spostrzegania społecznego – kanały komunikacji niewerbalnej oraz komunikacja werbalna, rola komunikacji w tworzeniu sądów o innych ludziach oraz bariery utrudniające skuteczną komunikację.
3. Spostrzeganie społeczne – rodzaje atrybucji;
4. Procesy i myślenie grupowe. Wpływ obecności innych ludzi na jakość wykonania - procesy facylitacji oraz próżniactwa społecznego.
5. Źródła oraz rodzaje postaw i sposoby ich modyfikacji;
6. Negocjacje – analiza wybranych strategii negocjacyjnych pod kątem mechanizmów wywierania wpływu społecznego.

7. Manipulacje - techniki i reguły wpływu społecznego – reguła wzajemności, technika konsekwencji i zaangażowania.
8. Stereotypy i uprzedzenia – geneza oraz sposoby przeciwdziałania. Stereotypy w kontekście spostrzegania społecznego.
9. Agresja – media, cyberprzemoc. Teoria frustracja-agresja, teoria społecznego uczenia się. Proces deindywidualizacji.
10. Konflikty – rozwiązywanie i zapobieganie konfliktom. Koncepcja Porozumienia bez Przemocy M. Rosenberga.
11. Atrakcyjność interpersonalna i miłość w kontekście relacji społecznych. Teoria wymiany społecznej. Teoria ewolucyjna. Znaczenie atrakcyjności fizycznej w kontekście wyników badań psychologicznych.
12. Autoprezentacja – koncepcja JA, funkcje systemu JA.
13. Samoocena – tworzenie sądów na swój temat w kontekście społecznym i kulturowym –teoria przyczynowości, teoria świadomości.
14. Psychologia społeczna w praktyce.
15. Praktyczne wykorzystanie wiedzy na temat mechanizmów z zakresu psychologii społecznej oraz technik wywierania wpływu na przykładzie analizy kampanii społecznych.

Wykaz literatury podstawowej

1. E. Aronson (2012). Psychologia społeczna. Wydawnictwo PWN, Warszawa (s. 1-668).
2. Ciecuch, J. (2013). Kształtowanie się systemu wartości od dzieciństwa do wczesnej dorosłości. Wydawnictwo Liberi Libri (s. 37-91).
3. Maliszewski, N. (2011). Dynamiczna teoria postaw. O relacji postaw jawnych i utajonych. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego (rozdz. 1-2, s. 7-60).
4. Morreale, S.P., Spitzberg, B.H. i Barge, J.K. (2015). Komunikacja między ludźmi. Motywacja, wiedza i umiejętności. Warszawa: PWN (rozdział 7, 8, s. 169-214).
5. Mudyń K. (2014). „Porozumienie bez przemocy” jako metoda przezwyciężania sytuacji kryzysowych i zapobiegania konfliktom. *Kryzysy i ich przezwyciężanie, problemy interwencji i pomocy psychologicznej*. Kubacka-Jasiecka D., Mudyń K. (red.). Toruń: Adam Marszałek, 215–231.
6. Cialdini, R. B. (2009) Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka. Gdańsk: GWP. (r. 2,3, s.36-132).

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Baran, T. (2011). Pomiar zjawiska infracyberhumanizacji „obcych” poprzez atrybucję słów typowo ludzkich i typowo zwierzęcych. *Psychologia Społeczna*, 3(18), 202-213.
2. Cialdini, R. B. (2009) Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka (nowe poszerzone wydanie). Gdańsk: GWP.
3. Doliński, D. (2008). Techniki wpływu społecznego. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar
4. Mudyń, K. (2014). Miedzy antropomorfizacją a dehumanizacją. Powracający problem natury ludzkiej. *Czasopismo Psychologiczne*, 1(20), 1-9.
5. Wojciszke, B., Grzyb, T. (2024). Psychologia społeczna, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium, itd.	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	25
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		125
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5